

DOMOVINA

Šteja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dajati naj se izvolijo pošiljati uredništva, in sicer frankirano. — Nakopel se ne vračajo. — Za tiskanje se plačuje 3 kruno temeljna pristojbina ter od vsakega polnstranskega po 20 vln. za vsakokrat; za večje izdatke in za mnogokratno inseriranje primerno popust. — Nakopelna za celo leto 8 krun, za pol leta 4 krun, za četrt leta 2 krun, katere naj se pošilja: Uredništvu „Domovine“ v Celju.

Novi volilni red za štajarski deželni zbor.

Slovenci smo se že privadili, da ne pride iz Gradca nič dobrega za nas. Dokler je vse pri starem, smo vsaj uverjeni, da nam je prenašati stare krivice, na katere se je naš državljanski ponos privadil, liki vol na telego. Kakor hitro pa slišimo kaj o „preosnovah“, po pravici strepečemo pred novimi — nasilnimi.

Nič drugega tudi ni nova preosnova deželnozbornskega volilnika za Štajarsko.

V prvi letošnji seji je isto predložil deželni odbor. Nemške poslance je tako navdušil, da so se še na njegov račun lotili odsotnih slovenskih poslancev.

Pa je tudi ta nameravana izprememba volilnega reda tikana, da mora vzbujati v Nemcih zavest, da še dolgo ne bodo prenehale njihove predprave zatirati slovenske sodeželane, temveč se jim take predprave še pomnožijo.

Dosedaj šteje štajarski deželni zbor 68 poslancev, in sicer trije virilni glasovi, t. j. sekovski in lavantinski škof ter rektor graške univerze, 12 poslancev ima veleposestvo, 19 mesta in trgi, 6 trgovska zbornica in 23 kmečke občine.

Po novem volilnem redu naj bi imel naš deželni zbor 73 poslancev, in sicer dobi virilni glas rektor graške tehnike, mesta in trgi dobijo tudi dva poslancev več, a sedem poslancev naj voli novoustanovljena četrta kurija. V tej skupini volijo vsi delavci, ki imajo delavsko knjižico ter oni, ki plačujejo manj nego 8 krun direktnih davkov.

Kakor vidimo, se preosnova prav nič ne ozira na kmečke občine, ki so dosedaj prenašale dvojno veliko krivico, da so imele za število volilcev mnogo premalo poslancev, ter da je več trgov in industrijskih krajev uvrščenih med kmečke občine, da bi morale take občine voliti v skupini mest in trgov. Pa ker je to vedinoma na Slovenskem, ni se smelo ničesar izpremeniti.

Cela preosnova je prejasno naperjena na to, da se nemštvo na Štajarskem tembolj okrepi. Virilni glas je nemški, mesta in trgi, ki so imeli že dosedaj v primeri s kmečkimi občinami preveč zastopnikov, dobijo dva nova poslance, a kdo ne ve, da bodo tudi v novi kuriji delavci le Nemci pridobili, kajti največ takih slojev je seveda v mestih in trgih, ki so pri volitvah valed odvisnosti podložni nemškutarskim mogočnostem. Sploh pa je že v preosnovi določeno, da pošljejo v novo kurijo mesta in trgi štiri poslance, kmečke občine pa samo tri.

Pravičnost deželnih postavodajalcev na Štajarskem je res nekaj posebnega. Mesta in trgi imajo skupaj že itak mnogo več zastopnikov, kakor bi jih smeli imeti v primeri s številom v kmečkih občinah. Vsega prebivalstva v mestih in trgih na Štajarskem je 367.809, a imajo po novem 21 poslancev, nadalje štiri virilne glasove ter šest zastopnikov trgovske zbornice. Kmečke občine štejejo 988.249 prebivalcev, a imajo samo 23 poslancev, pri katerem številu naj bi tudi po novem volilnem redu ostalo! Radovedni smo, kako bodo te krivice „bičali“ hvalisani „kmečki prijatelji“ okoli „Štajarca“.

Še večjo razliko vidimo, ako primerjamo posamezne mestne in trške skupine s kmečkimi glede davka. Lipnica plačuje n. pr. v svojem volilnem okolišu 81.358 K davka, a voli svojega poslanca; Slov. Gradec plačuje samo 46.304 K, a ima tudi svojega poslanca, dočim plačuje okoli 333.118 K, pa ima tudi samo enega poslanca. So pač kmečki davki!

Kako pa izgleda v novi projektirani delavski kuriji?

Mesta in trgi na Srednjem Štajarskem volijo s 645 malimi davkoplačevalci in 1943 delavci enega poslanca, v spodnje štajarskih mestih in trgih voli 2212 malih davkoplačevalcev in 3653 delavcev, skupaj tedaj 5865 volilcev tudi enega poslanca, dočim je treba v kmečkih občinah Srednje Štajarske 27.652 malih davkoplačevalcev in 12.483 delavcev, tedaj skupaj 40.135 volilcev, da dobijo enega poslanca, a v spodnještajarskih mestih in trgih pa pride eden poslanec šele na 41.356 malih davkoplačevalcev in 10.405 delavcev, tedaj 51.761 volilcev, da dobi tudi samo enega poslanca.

Kakor v posameh nameravanih krivicah predlaga deželni odbor direktne in tajne volitve.

Deželni odbor pa tudi prav nič ne prikriva svojega krivičnega namena. Brezobzirno pripozna, da se s tem hoče zavarovati pretežno moč in veljavo mest in trgov ter da se je vsemu izognilo pri izdelanem načrtu, s čim bi se nacionalna korist nemškega rodu na Štajarskem oškodovalo ali otežilo.

Nemška nestrpnost v Gradcu je za Slovence že tako velika, da bi se skoraj ne mogla več atopnjevati. In vendar je novi načrt volilne preosnove v tej nemški nestrpnosti napravil še korak naprej.

Das ni upati, da bi načrt obveljal, zapomni si moramo Slovenci še samo hudobno voljo, ki so jo v Gradcu zavili v novi volilni red. Najmanjšega upanja ni, da bi se kakšna krivica v Gradcu kedaj zoper Slovence opustila, pač pa iščejo vsako priliko, da nam zadajo nove broje; a to celo sedaj, ko trobijo v svet, da se slovenski štajarski poslanci neopravičeno kužajo, ker nočejo priti v deželni zbor.

Ne le naši poslanci, temveč ves slovenski Štajar ima preveč povoda za politično geslo „Proč od Gradca!“

Narodno delo.

„Gorje narodu, ki napada, a dvakrat gorje narodu, ki se ne brani!“

Te besede je zapisal znani nemški pisatelj Rossegger v ednem svojih spisih ter hotel s tem v prvi vrsti opozoriti svoje rojake Nemce ter jih odvrtiti od krivice, ki jih delajo drugim narodom. Grabežljivost in pohlepnost Nemcev je znana; obvladali in potujoči se polabske Slovence in zdaj hočejo storiti isto s Poljaki v nemški državi; tam gori delujejo s kruto silo, na razpolago so jim vsa sredstva, in zato se potujočevanje vrši hitro, leto za letom se oči jezikovna meja, slovenski jezik izginja, in kjer je pred leti odmeval še poljski govor, zdaj mladi rod ne pozna več jezika svojih dedov.

Isti proces potujočevanja, čeprav ne v toliki meri, se dogaja tudi pri nas, v mozaritiji, kjer je proglašena enakopravnost njenim temeljnim zakonom.

S pomočjo vlade se zatira pri nas slovenski jezik, v šolah mu ne dajo mesta, v uradih ga prezirajo, a mi se ne znamo krepko upreti takšnemu pohlepu.

Vedno pri delu, vedno pripravljani za obrambo, bi morali biti vsi redoljubi, na eni strani zoper zatiranje od strani vlade po uradih in šolah, po drugi strani pa treba iti med ljudstvo in je povadigati potem ischraube k luči, da spozna svojo narodno čast. Ako imamo ljudstvo zavedno in odločno, se nam bode zoper zatiranje in poniževanje od strani vlade lažje boriti, sedaj pa še mnogo naroda po deželi nima pravega smisla za svojo narodnost. Tojci seje po mnogih naših občinskih odborih in gospodarijo na slovenski zemlji; njihova sladkim besedam in priljubljenim obljubam se je ljudstvo udalo in jim dalo samooplast v roke.

Mnogo dela je, a požrtvovalnih delavcev mora premalo; treba bi bilo organizirati, obnoviti politična društva v povadigo narodne zavesti, gospodarska društva v povadigo kmetijstva in ljudskega blagostanja, šolnice v povadigo prosvete itd. Na jezikoval naj je naša potreba ustanovitve takih društev, letotake v okolih pomembnih mest in v mestih samih. V svoji letargiji pa ne napredujemo, temveč nazadujemo. Ali ni to žalostno, ako prihajajo vedno poročila o naših izgubah. Mariborska oklica se vedno bolj pomešuje, v šole se vrtva nemški jezik, pri volitvah v občinske odbore zmagojuje nemčurji, tudi v celjskem okraju, tako na Teharjih, pri Sv. Krištofu nad Laškimi tlemi itd. Sredi slovenske zemlje gospodarijo trjati in potem pišejo drugi listi poročila o nazadovanjih na Štajarskem in označujejo svetlo našo armoto. Več delavnosti, več enerģije treba, dobre volje in zmaga bode zopet na naši strani. Lahko si vzamemo v vrgled tržalko Slovence, postavili bodo dva „Narodna doma“, tržalki delavci bodo imeli svoj velik dom, kjer bodo prihajali vsledice in se družili, v Istri so osnovali veliko „Narodno zvezo“, ki bo dramilo ljudstvo itd.

Gorje narodu, ki se ne brani! Spominjajmo se teh besed, da ne bo naš narod čez nekaj stoletij izbrisan iz knjige ljudstev.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor.) V seji dne 28. junija t. l. so bili predloženi naslednji načrti deželnega odbora: Naprava mesta čez Muro pri Radvani, izprememba tarifa deželnih prevoznih. Nato je sledilo prvo branje v načrti naj predloženih načrtov. Proračunski proračun od meseca julija do oktobra 1901 je izkazoval poslanec Walz. Deželna doklada, priklade in naklade se pripotočajo s malimi izjemami v isti viškovosti, kakor so veljale v preteklem proračunu, in sicer: 1. 44odstotna doklada na vse samjiščne davke, realne hišne davke itd., nadalje 500odstotna doklada na čiste pridobitne davke. 2. Za mesto Gradec se dovoli pobiranje od vsakega ki piva 1 K 40 vln. deželna dokla d

30 vin. od vsake stopinje tgnih pijač ter 15 K od vsakega hl poslajene pijače. Za deželo se plačuje iste priklade 2 K od vsakega hl piva, druge priklade ostanejo enake kakor za mesto Gradec. Ko so se razni poslanci še oglašali za in proti proračunu, pride deželni glavarju na misel konstatovati, ali je zbornica sploh sklepčna. Našteli pa so le 28 poslancev, zato se je morala seja zaključiti.

(Preselitev.) Preselil se je iz Celja v Ljubljano g. dr. Vladimir Ravnihar in pa g. Ante Beg. Upamo vrta narodnjaka v kratkem dobiti nazaj v Celje.

(Celjska narodna godba) priredi letošnji prvi vrtni koncert v "Narodnem domu" drugo nedeljo 14. julija t. l. zvečer pri ugodnem vremenu na dvorišču, pri neugodnem vremenu pa v veliki dvorani "Narodnega doma"; redni mesečni podporniki godbe so vstopnine prosti, izjemni, če bodo hoteli prostovoljno plačati. Spored se pozneje naznani.

(Celjsko pevsko društvo) priredi, kakor do sedaj vsako leto, tudi letos na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda t. j. v četrtek dne 4. julija t. l. na Lipovškem hribu blizu "Sta rega grada" veliki kres z umetnim ognjem, kjer bo tudi pel moški in mešani zbor več pesmi, in bode sodelovala tudi celjska narodna godba. Po povratku iz hriba nazaj v Celje je sestanek celjskih Slovencev v "Nar. domu", kjer bo zopet igrala celjska narodna godba pri ugodnem vremenu na dvorišču, pri neugodnem pa v znotranjih gostilniških prostorih. — Pri takih in enakih prilikah je zabava skoraj vselej najlepša in najprijetnejša, valed česar se je tedaj nadejati obilne udeležbe.

(Kaj sme nemški učitelj.) Pred kratkim šele je prišel na mestno deško šolo v Celje nek Porecha iz Češke ali Moravske. Ta se je zdel Celjanom ravno pravi junak, da ga porabijo za svoje agitacijske namene. Pri letošnji germanški "Sonnenwendfeier" je bil slavnostni "svečnik". Govoril je plamteče, kakor piše "celjska vahta". Da bi pa svet slepili, nadeli so govorniku naslov telovadnega učitelja. Nekoliko jib je vendar strah, zakaj gotovo je, da bi slovenski učitelj takoj "zletel", ako bi se drznil prevzeti tako agitatorično vlogo. Naj zadostuje le odloimek iz njegove prisega: "Mi hočemo v odločilnem trenutku z nemškim junaškim pogumom, s plamtečo nacionalno navdušenostjo se postaviti proti sovražniku k zmagi ali smrti" itd. Kaj je mislil govornik — avstrijski ljudski učitelj — pri tej prisegi, posebno gledé odločilnega trenutka, pove knjiga "Oesterreichs Zusammenbruch" itd. O. saj se poznamo!

(Strašno!) Za takšno hudo delstvo je edina kazen — vrv. "Celjska žaba" nam pripoveduje vsa iz sebe, da je sprevednik proge Celje-Velenje Duhovnik zaklical postajo "Celje" v slovenskem jeziku. Seveda se je takoj "uradno" konstatovalo, da je bil "hudo delnik" pijan, kar mu bo baje deloma oblaščilo "zločin". Kako se more za Boga tako daleč spozabiti, ko vendar v, da od Celja do Velenja živi izključno "germanski" rod. Naši poslanci pa naj pazijo na Duhovnika, že vedo zakaj.

(Razpisane učiteljske službe.) Na trirazredni v Škalah pri Velenju je razpisana služba učitelja, ozi. učiteljice do 15. julija t. l. Plačilni razred III. ter presteo stanovanje. — Na šestrazrednici pri Sv. Barbari v Hlazonah je v istih razmerah razpisana služba učitelja do 16. julija t. l.

(Postajališče v Levcu) je baje že zagotovljeno, vsaj varovanec celjskih magistratovcev, nek Jurij Planinšek, je dobil ednako zatrdilo.

(Teharsko kat. slovensko politično društvo) priredi, kakor do sedaj vsako leto, tudi letos na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda, t. j. prihodnji četrtek na hribu sv. Ane nad Teharjem veliki kres z umetnim ognjem, kjer se bodo, kakor po navadi, narodne pesmi popevale.

(Is Laškega trga) se nam piše, da se je čevljar Kokot delal dotedaj narodnjaka, a zadnji čas je pristopil k sloglasnemu nemškemu društvu "Südmark" ter so tudi laški nemškutarji njegov pristop posebej slavili. To si bodo ondodni Slovenci zapomnili!

(Umri je) na Gomilekem dne 30. rožnika po dolgi bolezni član "Celjske narodne godbe," Pongrac Topolšek. Bil je blaga duša. N. p. v. m.!

(Is Polčan.) Veselico v čast sv. Cirila in Metoda priredita v. gostilni Franca Gajška dne 7. julija t. l. ob 3. uri popoldne z godbo in petjem, tudi v slabem vremenu Gajšek i Ivanuš, ter vabita k obilni udeležbi.

(Sotla) je zopet prestopila pri zadnjem deževju bregove ter uničila skoraj celo prvo košnjo. Pokošeno seno je namreč odnesla, stoječo travo pa oblatila, da ne bo za krmo. Kdaj se bo že vendar ta potuhnjena reka regulirala?

(Vsiživost s "Štajercem.") Naš verni naročnik g. B. nam je vrnil iz Velikoveca zadnjo številko "Domovine" pod prvotnim zavitkom, a med našim listom je bil skrit "Štajerc". Vri mož nam ob ednem tako le piše: Vaš cenj. list je prišel po poti v Velikovec v nesrečo. Napadla ga je ptujaka "giftna krote" ter ga ošinila in omaževala. Zaradi tega Vam pošljem oba lista, da bode sam presodili, jeli dovoljeno "Štajercu" se skrivati po drugih časopisih, ki imajo svojo poštino pošteno plačano. To je vendar nemčurški "kontroband", ki je po finančnih predpisih kazniv. Le znane živalice zajedalke prepotujejo na ta način na tujih truplih svet. Ako si še "Štajerc" ni toliko zaslužil, da bi si plačal poštino, pa naj ostane lepo doma. Nam je tako tibotapstvo umevno pri "Štajercu". Kdor nima čiste vesti, plazi se po ovinkih ter potuje v temi. V omenjenem slučaju pač ni mogoče misliti na drugega oboževalca "giftne krote", kakor, da je isti na zadnji pošti v — Velikovcu.

(Nove poštne oddajalnice.) S 1. julijem t. l. so se ustanovile naslednje poštne oddajalnice v ptujskem okraju: v Bukovcih pri Ptuj in v Selah ter Drafoih pri Št. Vidu nize Ptuja.

(Požar) je uničil v Križevcih pri Ljutomeru hišo in gospodarsko poslopje J. Vrbnjaku. Razun vse oprave in orodja je zgorelo tudi nekaj živine.

(V Mariboru) je kupil odvetnik in deželni poslanec g. dr. Fr. Rosina hišo Karoline Zupan na Tegethofovi cesti.

(Mariborsko prostovoljno gasilno društvo) je obhajalo nedavno 30letnico svojega obstanka. Ta jubilej pa niso mogli Nemci lepše proslaviti, kakor da so se grdo sprli ter razšli v jezi in sovraštvo. Društvo valed tega najbrže razpade.

(V Št. Lovrencu nad Mariborom) se snuje ženska podružnica sv. Cirila in Metoda. Duša temu hvalevrednemu prizadevanju je gospodična Mina Pernatova.

(Notar v Arvežu) je postal dr. Adalbert Beer.

(Konec štajarskih Nemcev) se bliža brzih korakov. Krivo bo tega finančno ravnanje v Gradcu. Čujmo, kaj so iztaknili graški listi! Finančno ravnanje je priobčilo v štajarskem listu "Grazer Zeitung" — ki je žal tudi uradni list za Spod. Štajar — navodilo za napoved pri dobitnega davka tudi v slovenščini. Nemška javnost se ni imela prilike videti kakšen čim ravnopravnosti, zato pa so vsled tega nemški listi besni. Finančno oblast imenujejo "Slovenecem prijazno". Slovenci seveda nismo na ta poskus ravnopravnosti prav nič ponosni, ker nas poznajo le pri davkih. Nič nismo proti temu, da bi centralne oblasti v Gradcu pozabile na dež. jezik Spod. Štajarja, ako le tudi pozabijo na naše groše.

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor je v seji dne 27. junija odobril računsko sklepe bolnišnega, blazničnega, poročničnega in najdeniškega zaklada za l. 1899. Pri bolnišnem zakladu je bilo 79.004 gld. primanjklaja, pri blazniškem pa 72.013 gld. O računskem sklepu-garancijskega zaklada dolenskih železnic za leto 1899 je poročal poslanec Višnjak. Ta zaklad je bil ustanovljen v namen, da se iz njega pokriva obresti kapitala, s katerim se je zgradila dolenska železnica. Dežela je plačala dolejš za železnico 187.290 gld., osebni promet na dolenskih železnicah je večji, nego se je računalo. Poročevalec je predlagal, naj se napravi v Žitibcu postajališče, v Ljubljani pa

nakladišče za živino. Posl. baron Schwegel je pojasnil, da dežela s tem, kar je železnici posodila, nima izgube, in da dobi denar z obrestmi vred nazaj. Primanjkljaj pa izvira od tod, kar je morala že po dveh letih premeniti praga. Posl. Hribar je dejal, da morajo dolenske železnice zgraditi nakladišče v Ljubljani, ker bo to njim na korist, in bi si Ljubljana že itak naložila veliko breme, ker bi morala sezidati blev, ki bi jo veljal kakih 80.000 K. Zbornica je odobrila računski sklep in je sprejela nasvetovane resolucije.

Posl. Hribar poroča v imenu finančnega odseka o gledališkem zakladu: l. 1899 je bilo primanjkljaja 372 gld., ki se je pokrili iz deželnega zaklada. Za l. 1901 se proračunava primanjkljaj na 5229 K. Posl. Pfeifer predlaga, naj se naroči deželni odboru, da c. kr. vladi toplo priporoča zgradbo mostu čez Savo med Čatešem in Brežicami. Slednjič je sprejela zbornica 3 resolucije poslancev Azmana glede bobinske železnice, da namreč imajo pri grajenju železnice prednost pri enakih sposobnostih domačini, za dobavo potrebčin iz železa naj se osira v prvi vrsti na Kropo in ostale gorenske želbarske kraje, in naj so na tej železnici napisi in razglasi v prvi vrsti slovenski in potem šele nemški ter se naj nastavljajo le uradniki, ki so popolnoma zmožni slovenščine.

Koroški deželni zbor. V seji dne 25. junija je posl. Muri postavil predlog, da se prosi vlado pomoči za pokritje škode, ki jo je napravil potok Globasnica pri zadnji povodnji. Predlog je bil sprejet. Več predlogov in poročil glede raznih cest, kakor tudi poročilo dež. odbora, da se razširi volilna pravica v občinske odbore, je bilo oddanih odsekom v presojo.

Posl. Wernisch je postavil predlog, da se pošljejo podpore onim, ki trpe veliko škodo po zadnjih povodnjah. Posl. Steinwender je poročal o raznih šolskih zadevah in je podal prošnjo, za ustanovitev dekliške meščanske šole v Velikovecu. — V seji dne 28. junija je poročal posl. Luggin v imenu juridično političnega odseka o predlogu posl. Umlaufa, da se izreče hvalo cesarju, trem ministrom in poslancom, ki so se trudili, da je bil sklenjen investicijski zakon. Predlog je bil sprejet. Poslanec Muri je utemeljeval svoj predlog glede škode, povzročene po potoku Globasnica.

Istrski deželni zbor ni mogel zborovati dne 27. t. m., ker laških poslancev ni bilo v zbornico.

Druge slovenske novice.

(Omika v Ljubljani.) Brati in pisati je v Ljubljani pred 10. leti znalo 12.162 oseb, sedaj pa zna brati in pisati v Ljubljani 23.072 oseb.

(Ustrelil se je) v Ljubljani nek 16letni trgovski vajenec; vzel je svojemu gospodarju nekaj denarja in iz strahu pred kaznijo je pogljal tri strele v se.

(Nova tovarna za parkete v Ljubljani.) Novo tovarniško podjetje se snuje v Ljubljani. G. Fr. Kotnik z Vrhnike zgradi na svojem posestvu na Krakovskem nasipu novo tovarno za parkete.

(Ljubljanski mestni vodovod) je dal lasko leto občini 28.864 kron 53 vin. dobička. Dvignilo se je 959 milijonov litrov vode; na vsakega Ljubljančana pride 71 litrov na dan.

(Utonil je) v Ljubljani pri Kemnu posestnik A. Sušteršič. Bil je pijan ter je šel pit v Ljubljano.

(Cigaretni papirčki v korist dražbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.) Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dovolilo g. J. Štok-u v Trstu, da založi in prodaja narodne cigarette papirčke družbi v korist. Papir bodo najbolje vrste in pride v kratkem v promet.

(Češki turisti in kolemarji na Slovenkem.) Letošnje poletje pride večje število kolemarjev, ki so tudi turisti s Češkega v Ljubljano, ter nameravajo prirediti izlet tudi v gore. Izletnikom prirede sprejemna slavnost.

(Imenovan je) deželni živinodržavnik kranjskim v Ribnici g. H. Hinterlechner.

(Umri je) v Kamniku g. T. Murnik, predsednik krajnega šolskega sveta in ravnatelj mestne hranilnice.

(„Češka koč“ pod Grintovcem se je otvorila minola praznika. Letos se oprava pomnoži in marsikaj lepše uredi, tako da bo ta planinska kočica res vzorna.

(Obesil se je) 13letni sin nekega posestnika iz Mirne na Dolenjskem. Bil je slaboumen. (Državna podpora.) Za nameravani vodovod v Godoviču pri Logatcu je dovolilo poljedelsko ministrstvo 7000 kron podpore ter odobrilo načrt.

(Tatje so okradli) cerkev v Št. Petru na Notranjskem v noči od 26. na 27. m. m. S seboj so vzeli vse, kar se jim je le količjak vredno zdelo.

(Idrijski izgredi proti „turnarjem“ pred sodiščem.) V sredo se je pred ljubljanskim deželnim sodiščem vršila obravnava proti 12 obtožencem, katere se je dolžilo, da so meseca decembra, ko so ljubljanski nemški telovadci prišli v Idrijo na slavnost „Casina“, ljubljanske „turnarje“ dogovorjeno napadli z kamenjem in jih nekaj tudi zadeli. Obtoženci so se izgovarjali, da so metali le repo. Tudi ni bil nihče niti malo poškodovan. Izmed obtožencev je bil eden oproščen, dva sta dobila mesec zapora, drugi pa po 6 tednov. Ljubljanska nemškutarja bo sedaj nedvomno izživala še držeje.

(Krivično postopanje na c. kr. državni železnici.) Večina postaj in postajic na progi državne železnice Beljak-Trbiž-Pontobelj ima poleg nemškega tudi slovenski napis; a za slovenska imena se ne briga noben sprevednik. Kličejo samo nemška, kakor da ni slovenskih. Sprevedniki na tej progi s slovenskimi potniki ne občejejo v njih jeziku; nekateri ne znajo, drugim pa je celo prepovedano, posluževati se slovenskega jezika. To je pač velika krivica!

(Druga železniška zveza s Trstom.) Vlada se je obrnila do dežel, preko katerih pojde druga železniška zveza s Trstom, za prispevke. Deželni zbori, kranjski, goriški in tržaški pa nočejo dati ničesar, ker ima država v prvi vrsti interes od te železnice.

(„Narodni dom“ v Pulju.) — Društvo „Prvi istrski Sokol“ v Pulju je sklenilo na obč. zboru soglasno, pobrigati se za zgradnjo „Sokolskega narodnega doma“ v Pulju, kateri bo postojanka Slovanom v Pulju.

(Neareča slovenskega kiparja.) Valvazorju, slavnemu kranjskemu zgodovinarju postavijo v Ljubljani pred deželnim muzejem spomenik. Iz delavo spomenika je prevzel kipar g. Alojz Gangl, ki je kip izdeloval na Dunaju. Prejšnjo nedeljo se je pri kipu utrgala železna konstrukcija, in kip se je razdrobil na drobne kosce; ubilo bi bilo tudi umetnika, da se ni hitro umaknil.

(Promocija.) V ponedeljek dne 1. julija je bil na češkem vsučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava Stanko Lapajne iz Krškega, o. kr. avskultant v Gorici, kateri je prvi Slovenec, ki je postal na tej visoki šoli doktor.

(Revizija posojilnic.) Dne 10. junija t. l. je poslanska zbornica sprejela zakonski načrt o obligatorični reviziji posojilnic in drugih gospodarskih zadrug. Ta zakonski načrt, kateri odgovarja sedanjim razmeram in potrebam in kateri utegne v jeseni sprejeti biti tudi od gosposke zbornice, prinaša strokovni list „Slovenska zadruga“ (7. šte.), katerega izdaja „Centralna posojilnica slovenska“ v Krškem.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Kaka škoda lahko nastane iz napačnega razumevanja.) V uradnem listu o kr. okrajnega glavarstva celjskega št. 51, dne 20. grudnia 1900 se nahaja ukaz o pospeševanju kmetijskega zadrugarstva.

Neki župan v bližini celjskega mesta je tak ukaz krivo razumel in mislil, da okrajno glavarstvo priporoča ustanovitev konsumnih društev, torej prodajo blaga. Župan je namreč bil tega napačnega mnenja, da so kmetijske potrebščine n. pr. sol, suhno za hlače in jopiče, platno za arajce, z eno besedo vse, kar se navadno imenuje blago; mož pa ni pomislil, da imenovani ukaz govori le o zadržnem nakupovanju poljedelskih strojev ali mašin, semen, umetnega gnojila, orodja za mlekarne zadruge itd.

V svoji zmotnosti je šel naš župan poln gorečnosti kar na delo, da bi ustanovil takšno

— kakor je on krivo razumel — od gosposke priporočeno konsumno društvo za prodajo blaga ter letal od hiše do hiše iskat premožnih drušvenikov.

Da bodo zapeljani drušveniki škodo trpeli, je po žalostnih dogodkih, ki so jih dosegali konsumna društva provzročila, jasno ko beli dan, in to samo po krivdi županovi, ki je svojeglasno tolmačil gosposkin razglas.

Kar pa je okrajno glavarstvo res nameralo s svojim hvalevrednim ukazom, namreč spodbujati kmetijske ali gospodarske zadruge, da naj razširjajo izobrazbo in napredek kmetijskega pridelovanja s tem, da zadržno naročajo in nakupujejo razne poljedelske stroje, semena, umetna gnojila, da snujejo mlekarne zadruge, to pa je naš kratkovidni mož na županovem prestolu popolnoma prezrl.

Št. Vid pri Fonikvi. V ponedeljek, dne 17. m. m., vršila se je pri nas volitev župana ter je bil izvoljen posestnik Martin Dečman. Svovalca sta Florijan Golež in Jakob Zupanc.

Izvolitev župana je volilca splošno iznenadila. Novemu županu se podtika, da je hud nasprotnik šole. Nadejati se pa je, da se z dobro predručaji, kar bo njemu v čast, občini pa v korist. Da se bo zidalo novo šolsko poslopje, to je dognana stvar. Ovirati pa zgradbo, je le bob v steno, in bo imelo le to posledico, da bodo morali davkoplačevalci še globje v žep poseči.

Pretečeni teden se je pripetila pri nas nezgoda. Nek voznik, katerega ime je znano, je povozil ženo tukajšnjega gostilničarja Jesenka ter jo težko poškodoval. Govori se, da je bil pravočasno opozorjen, naj ne vozi tako naglo, a da ni slišal opominov. Preiskava bo dognala, v koliko je res kriv občutne neareče imenovane žene. Previdnost je povsod na mestu.

Politični pregled.

(Avstrijsko vprašanje.) Nek nemški list je napisal zadnji čas vrsto člankov, v katerih se peča s političnim položajem v naši monarhiji. Med drugim piše: „Ali menijo avstrijski krogi, da bi ob splošni roparski vojski proti Avstriji Italija ne ategnila; takoj svojih rok na Trst in Primorje? Kakor znano, je od Benetk v Trst mnogo bližje, nego od Berlina“. S temi besedami je pisec pač hotel reči, da proti Avstriji večja nevarnost od strani Italije. Sploh še peča ves članek z razdelitvijo Avstrije, ter pride slednjič do zaključka, da bi ob priliki razdelitve prišlo gotovo do vojske med Rusijo, Italijo in Nemčijo, v kateri bi bila zadnja poražena, ker bi jo prijeli tudi Francozi. Zato člankar svari nemške agitatorje, ki rujejo zoper Avstrijo, naj rajši skrbijo, da se okrepi monarhijo, ker je to tudi njim v korist.

(Odlikovana sta bila) povodom cesarjevega potovanja v Prago z železnim redom I. vrste ministra Rezek in Hartl.

(Upravna rek.) Ministrski predsednik je dopisal okrožnico vsem načelnikom deželnih vlad, da v sporazumljenju z deželnimi zbori sestavijo načrte glede uravnave rek in potokov v posameznih deželah.

(V nižje-avstrijskem deželnem zboru) je bil stavljen predlog, v katerem se pozivlje vlado, da stori vse možno, da bodo postajale kanale in železnice, ki bodo v zvezi z istimi pri Dunaju, odgovarjale trgovskim in obrtnim potrebam. Nadalje je bil oddan predlog, da se imajo postavljati po nižje-avstrijskih šolah samo takšni učitelji, ki so nemške narodnosti.

(Za deželnozborske volitve na Češkem) se vrše že vsestranske priprave. Vse stranke se organizirajo ter s pomočjo posebnih volilnih odborov skušajo ostati v potrebni dotiki z volilci. Največjo pozornost pa vzbuja volilni kompromis, ki ga sklepajo med seboj Staro- in Mladočehi ter realisti. Dogovore so povzročili Mladočehi, ki se bojijo, da ne bi izgubili preveč svojih mandátov na agrarce. Istotako se poroča, da se zvežejo agrarci s češkimi radikali.

(Umrli je) državni poslanec 78letni dr. Weigel, podpredsednik poljskega kluba, ki je bil ob otvoritvi zadnjega zasedanja državnega zbora starostni predsednik.

(Odkritje spomenika grofu A. Goluchowskemu.) V četrtek so odkrili v Lvovu na svečan način spomenik državniku grofu A. Goluchowskemu, ki je celih 60 let igral veliko politično ulogo v Avstriji. Pri slavnosti je bil navzoč tudi njegov sin, grof Goluchovski, sedanj avstrijski zunanji minister.

(Ogrski državni zbor) je zaključil minoli četrtek zasedanje; sredi meseca septembra se najbrže snide še k dva- do tridnevnu zasedanju, na kar sledi razpust in nove volitve. V poslednji seji je poslanec Ratkay vprašal ministrskega predsednika, kdo določi kvoto, katere doba poteče z dnem 30. junija, in kaj je z njeno predlogo. Ta je odgovoril, da razprava o kvotni predlogi ni umestna, ker je izjavil kvotni odtok avstrijskega državnega zbora, da sedaj ni misliti na sporazumljenje med obema parlamentoma. — O kvoti bo torej odločevala krona.

(Balkan.) Odkar se evropsko časnikarstvo tako obširno bavi z albanским vprašanjem, začeli so se tudi na Grškem zanimati za očitne razmere ter si lastiti pravico do pokrajin Epira in Albanije. Tudi imajo poseben odbor, ki deluje na to, da prepriča albanško prebivalstvo, da je grškega rodu. Ali Albanci ne kažejo posebne prijaznosti do Grkov, kar so tudi pokazali v zadnji turško-grški vojski. Edina država, ki Albancem nekake imponira, je Črnagora, vendar pa hočejo v prvi vrsti popolno neodvisnost svoje dežele. — Službeni krogi v Turčiji hočejo zatajiti vsa poročila, ki pričajo o albanških grozovitostih, ter javljajo, da so glavni povzročitelji nemirov že vsi zaprti. Vendar to ni res, ter so glavni voditelji roparskih čet še vedno na svobodi in se pripravljajo k novim grozovitostim. V Novi Srbiji zatirajo grozno kristjane; mnogo mladine so že prisilili, da je prestopila v mohamedansko vero. Turška vlada podpira Turke pri njihovem nasilstvu ter jim pomaga ugrabljati posetva, ki so v rokah kristjanov.

(Dveletno vojaško službo) je sklenila vpletati vojaška komisija francoskega senata. Že več let se je govorilo o tem vprašanju; republikanski vodje so bili zato, da se vojaška služba znižala na dve leti, vojaški krogi pa so ugovarjali, da bo izobrazba francoske vojske potem nedostopna. Vojaška komisija pa se za vse ugovore ni brigala ter sklenila, da služijo vojski doslej le dve leti. Vlada tega sklepa še ni potrdila.

(Kronanje kraljeve dvojice angleške.) Kralj Edward je izdal proglas, v katerem naznanja, da se bo kronanje njegovo in kraljice vršilo prihodnje leto. — Skoro ne more biti dvojbe, da je kralj slavnostni dan kronanja preložil radi vojske z Buri; ves angleški narod objemlje žalost radi izgub na bojišču, in tako bi na slavnostni dan ne bilo pravega veselja med narodom.

(V Španiji) besne se vedno nemiri. Nahuj-skana druhal je ta dni napadla v Valenciji cerkev, iz katere je imela iziti jubilejska procesija. V cerkvi v Gyonu so našli lepak, na katerem se naznanja, da bodo zgorele vse cerkve v Škofiji. In res je bilo zažganih doslej že več cerkev. Med prebivalstvom vlada splošna razburjenost.

(Vojna v Južni Afriki.) Buri so dobro storili, ker so provalili v neprijateljsko zemljo, v kapeko kolonijo. Tu imajo okoli 10.000 bojevnikov, katerim se še vedno pridružujejo novinci. Buri se nahajajo po vzhodnih in srednjih okrajih kapeke kolonije; zdaj so mesto Jamestown, katero so nedavno zavzeli, proglasili glavnim mestom oranjske republike. Od začetka vojske se poslali Angleži že vsega skupaj 349.000 mož na bojišče; od teh jih je okrog 90.000 umrlo, ali leže po bolnišnicah, ali so v sužnosti.

Književnost.

(„Der Süden“ — preneha.) „Der Süden“, nemški pisano glasilo za slovenske in hrvaške razmere, preneha izhajati, ker ni imelo zadostne gnotne podpore.

(„Novi akordi.“) Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Ureja dr. Gojmir Krak. Zalaga L. Schwentner. Izšla je prva številka tega glasbenega lista z bogato in lepo vsebino. Obsega 11 skladb, ki kažejo, da imamo od tega zbornika pričakovati še marsikaj lepega in dovršenega v glasbi. Zunanja oblika je jako ele-

gantna. List priporočamo najtopleje. Novi akordi bodo izhajali po šestkrat na leto ter bodo stali za celo leto osem kron.

Razne stvari.

(Novi bankovci) po 10 kron pridejo v promet dne 2. septembra t. l.

(Nameravani atentat na cesarja?) Cesar se je povrnil te dni iz Brucka na Litvi na Dunaj od vojaške inspekcije. Tem povodom se je govorilo mnogo o nekem atentatu na cesarja, katerega sicer ni bilo, ali znamenja za namerano atentata pa so tu. Na občinski urad v Brucku je prišlo pismo iz Genfa, da nekdo je določen usmrtili najvišjo osebo Avstrije. Vsled tega so poostriili varstvene odredbe, pa tudi zaprli tri osebe, med katerimi sta dva Italijana!

(Protest proti ljudskemu štetju.) V Pragi se je vršil v nedeljo velik protestni shod proti sedanjemu načinu ljudskega štetja. Govorniki so trdili, da znašajo samo po onih krajih na Češkem, kjer imajo Nemci večino, češke izgube 150.000 ljudi.

(Ljudsko štetje v Galiciji.) Rezultati ljudskega štetja v Galiciji so: 7.317.023 prebivalcev. Od teh jih je 3.252.308 rimskokatoliške vere, 3.103.410 grko-katolikov, 810.845 Židov. Poljski občevalni jezik je napovedalo 3.989.538 prebivalcev, maloruski 3.804.212, nemški 201.846. Čitati in pisati zna 2.210.453 prebivalcev, samo čitati 446.154 ni čitati ni pisati 4.660.416 prebivalcev. To je žalostno: nad polovico analfabetov.

(V 60 urah iz Evrope v Ameriko.) Listi prinašajo sledečo akoro neverjetno vest. Ruska vlada je dala napraviti poskuse s svojim vojnim brodom, ki plove pod vodo. S to ladjo se je do segel neverjeten uspeh, ki utegne provzročiti velik preobrat v brodarstvu. Ta brod plove pod vodo s tako hitrostjo, da prevozi v 60 urah (v 2 in pol dne) silno daljavo iz Evrope v Ameriko. Ako se vzame, da najboljši parobrod rabi iz Evrope v Ameriko (Havre do Newyorka) 5 in pol dni, tedaj si je mogoče misliti, s koliko naglico mora ploviti ta ruski brod. In ta novi brod ne nosi samo popotnikov marveč tudi topove.

Loterijske številke.

Trst, dne 28. junija 1900: 40, 28, 30, 38, 15.
Linc, " " " " 27, 84, 17, 77, 65.

Na cesti med Konjicami in Vojnikom je bila v nedeljo

izgubljena palica

(242) (brez vrednosti).

Za oddati je ista pri g. Just-u v Celju v hotelu „pri zamorcu“ („Mohren“) proti nagradi 2 gl.

~~~~~

kateri je dovršil ljudsko šolo, sprejme takoj  
**Vencelj Kobau**  
kleparski mojster  
Celje, Nova ulica št. 11.

(241) 2-1

### Skupne duhovne vaje za duhovnike

bodo v hiši

„Družbe Jezusove“ v Št. Andražu

v Lavantinski dolini.

1. Od večera 15. do jutra 19. julija.
2. " " 19. " " 23. avgusta.
3. " " 9. " " 13. sept.
4. od večera 30. sept. do jutra 4. okt. (v nem. jez.)

Razun teh bodo duh. vaje za srednješolce in sicer od večera 9. t. m. do jutra 13. avg. Kdor se jih želi udeležiti, naj se pravočasno oglasi pri velečastitem rektorju omenjene hiše. (236) 3-2

Otročje vozičke za ležati in sedeti, kakor drugo pleteno blago, košarice, različne kovčge in torbice



priporoča po nizkih cenah  
**Peter Kostič v Celju.**

## Trgovski učenec

iz dobre hiše in primerno šolsko izobrazbo se sprejme 15. julija v trgovini Karol-a Sima (240) 3-2 v Poljčanah, Štajarsko.

## Mlatilni stroj z gepljem,

dobro shranjen, je po ceni naprodaj.

Vprašati je pri pošti v Žalcu pod besedo „Göppel“. (238) 2-2

Vožne karte in tovarni listi v

## AMERIKO

Kralj belgijski poštoj parnik.

Red Star Linie in Antverpena naravnost v  
Novi Jork in Filadelfijo.  
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.  
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.  
Wienergürtel 20 ali pa  
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

## Krepkega učenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, kateri ima veselje do kamnoseške obrti, sprejme v ul. pod ugodnimi pogoji

**Dinko Čamernik**

3-2 (239)

kamnoseški mojster v Celju.



Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

## Drag. Hribar-ja

v Celju  
Rotovška ulica št. 2  
priporoča svojo veliko zalogo

## krasnih razglednic

s cveticami in  
raznimi verzi komad po 5 kr.

(Zunanja naročila izvršujejo se točno in le proti predplačilu.)

Na debelo. \* Na drobno.

Postrežba točna. \* Cene nizke.



## Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

**Mlatilnice** z gepljem in ročne, čistilnice in drugi poljedelski in vino-rejski stroji iz najbolj slovečih tovarn po zelo nizkih cenah.

Za čas košnje priporočam svoje

izvrstne kose iz najfinejšega jekla

ter vsakovrstne brusne kamne.

Za kose se jamčim!

P. n.

Vljudno naznanjam veleo. trgovcem in kramarjem ter slavnemu občinstvu, da v priložneje nakupovanje otvorim z dnem 1. julija t. l.

## tovarniško zalogo

vseh izdelkov svoje tovarne pletenin in tkanin  
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 7  
in se najtopleje priporočam za mnogobrojen obisk.  
Z velespoštovanjem  
**Dragotin Hribar.**